

Dosarul nr. 3ra-884/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (V. Sanduța)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, I. Muruianu și V. Efros)

ÎNCHEIERE

18 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Iuliana Oprea

examinînd admisibilitatea recursului declarat de către Constantinidi Gherasim, reprezentat de avocatul Alexandru Postica,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Gherasim Constantinidi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea de a recalcula pensia pentru limita de vîrstă și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 8 februarie 2018, prin care a fost respins apelul declarat de Constantinidi Gherasim, fiind menținută hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 1 noiembrie 2017,

c o n s t a ț ă:

La 12 iunie 2017, Gherasim Constantinidi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea de a recalcula pensia pentru limita de vîrstă și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea pretențiilor, reclamantul a menționat că este angajat în câmpul muncii începînd cu anul 1949. Pensia i-a fost calculată cu stagiul de cotizare de 43 ani, însă de fapt dispune de un stagiul de 64 ani.

Gherasim Constantinidi a precizat că a înaintat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale și Casei Naționale de Asigurări Sociale o cerere prealabilă, cu privire la recalcularea pensiei.

La 3 martie 2017, reclamantul a recepționat răspunsul de la CTAS Botanica, prin care i s-a comunicat că în conformitate cu prevederile legislației ce vizează sistemul public de pensii, va putea solicita recalcularea pensiei pentru limita de vîrstă începînd cu ianuarie 2019, iar CNAS nu i-a oferit nici un răspuns.

Susține reclamantul că prin atitudinea autorităților vizate i-au fost încălcate drepturile la pensionare, dat fiind faptul că după atingerea vîrstei de pensionare a continuat activitatea sa în calitate de inginer-constructor, iar la moment dispune de un stagiul de muncă de 64 ani, iar prin urmare dispune și de o pensie calculată potrivit formulei stabilite în anul 1989, o formulă ce nu a luat în considerație stagiul și defalcările ce au fost vărsate ulterior pensionării.

Gherasim Constantinidi a mai precizat că prin scrisoarea din 3 martie 2017, CTAS Botanica a comunicat că conform prevederilor legii cu privire la sistemul

public de pensii – pensionarii care activează sau au activat în câmpul muncii după realizarea dreptului la pensie pentru limită de vîrstă în condițiile prezentei legi, pot solicita reexaminarea pensiei nu mai des decît o dată la doi ani, cu condiția că pensia calculată conform formulelor din anexe, părți itegrante ale prezentei legi, este mai mare decît pensia aflată în plată, iar ultima cerere în acest sens a fost depusă la 19 aprilie 2013 care la fel a fost respinsă.

Din momentul ultimei solicitări privind recalcularea pensiei pentru limita de vîrstă au trecut aproximativ 4 ani, perioada în care reclamantul avea posibilitatea de a solicita recalcularea pensiei, cel mult încă de 2 ori.

Reclamantul a punctat că ultima adresare către CTAS Botanica în vederea recalculării pensiei pentru limita de vîrstă, a fost înaintată la 27 februarie 2017, iar refuzul de a recalcula pensia pentru limita de vîrstă, este unul neîntemeiat și ilegal.

Solicită Gherasim Constantinidi de a considera ilegal refuzul de a reexamina dreptul la pensie expus prin răspunsul nr. X01/09-1661 din 1 martie 2017, emis de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale, obligarea pîrților de a recalcula pensia pentru limita de vîrstă și achitarea acesteia din data adresării cu cererea inițială și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 1 noiembrie 2017, cererea de chemare în judecată depusă de Gherasim Constantinidi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea de a recalcula pensia pentru limita de vîrstă și încasarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 151, 157-161).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 17 noiembrie 2017, Gherasim Constantinidi a contestat-o cu apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 1 noiembrie 2017, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 8 februarie 2018, a fost respins apelul declarat de Constantinidi Gherasim, fiind menținută hotărîrea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 1 noiembrie 2017 (f.d. 178, 179-184).

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și corect a aplicat normele de drept material și procedural, în consecință adoptînd o hotărîre întemeiată.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 4 mai 2018, Constantinidi Gherasim, reprezentat de avocatul Alexandru Postica a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă.

În motivarea recursului s-a invocat că atît instanța de apel, cît și prima instanță nu au constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a pricinii, fiind încălcate normele de drept procedural.

Recurentul au mai specificat că aplicabilitatea în speță a prevederilor art. 33 al Legii privind asigurările sociale de stat este inoportună și improprie, or, pretenția recurentului-reclamant constă în achitarea unei pensii, proporțional contribuțiilor achitate pe toată perioada de activitate și de achitare a contribuțiilor la fondul de pensii.

Potrivit art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs menționează că instanța de apel prin scrisoarea din 6 martie 2018, a expediat în adresa părților copia decizie recurate (f.d. 185), însă la dosar nu sunt atașate probe care ar certifica data recepționării copiei deciziei instanței de apel de către recurent.

Prin urmare, Colegiul consideră că recursul a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC, după parvenirea dosarului un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

La 5 iunie 2018, în adresa intimatului a fost expediată copia recursului, însă pînă la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimatul să-și expună poziția față de temeiurile invocate în recurs.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor a verificat dacă recursul este formulat de persoana în drept să-l declare, dacă este depus în termen și dacă nu a fost examinat anterior, și a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în mod legal.

Materialele cauzei certifică faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

Audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, precum și având în vedere poziția formulată în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

Ab initio, în conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. În cazul respectiv, judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

În același context, instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de articolul 6 parag. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în special, de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi auzit (a se vedea, de exemplu, Erfar – Avef v. Grecia, 27 martie 2014, parag. 39 – 40; Lebedinschi v. Republica Moldova, 16 septembrie 2015, parag. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, Marc Brauer v. Germania, 1 septembrie 2016, parag.

34; Miessen v. Belgia, 16 octombrie 2016, parag. 64; Samardžić v. Croația, 20 iulie 2017, parag. 28).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În aceeași ordine de idei, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă sunt formulate suficient de clar și urmăresc protejarea interesului părții, dar și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și bune-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, Benjamin Nersesyan v. Armenia, 19 ianuarie 2010, parag. 22; *Erfar – Aveh*, ibidem, parag. 41, Marc Brauer, ibidem, parag. 35; Miessen, ibidem, parag. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, parag. 36 – 37, *Sturm v. Luxemburg*, 27 iunie 2017, parag. 36).

Din perspectiva acestor drepturi garantate de Convenția Europeană, completul Colegiului de control judiciar își propune să verifice esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurentului referitoare la ilegalitatea deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate, întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibilă cererea acestuia.

În speță, instanța observă că recurentul Constantinidi Gherasim, reprezentat de avocatul Alexandru Postica a criticat decizia Curții de Apel Chișinău din 8 februarie 2018 în baza articolului 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, așa cum este prevăzut, în mod obligatoriu, la articolul 437 alin. (1), lit. f) din același cod.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs în raport cu decizia contestată/procedura în ansamblu, reiese în mod cert că recurenții a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra căroră instanța de apel s-a pronunțat detaliat, în special asupra condițiilor prelevării apelor uzate.

Pe baza celor prezentate, completul Colegiului constată că observațiile lui Constantinidi Gherasim, reprezentat de avocatul Alexandru Postica nu dezvăluie nici o aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Prin urmare, temeiurile inserate în recurs nu pot fi calificate ca esențiale și nu ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea acestuia spre examinarea în fond și, eventual, să caseze/modifice hotărârea judecătorească contestată. În mod corespunzător, punctele de vedere al recurentului nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecății nu corespunde condiției de a fi „efectiv” (a se vedea, de exemplu, *Petrovic v. Luxemburg*, 17 februarie 2011, parag. 31 – 33, *Sturm v. Luxemburg*, ibidem, parag. 32).

Din aceste raționamente, instanța de judecată reține existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare situație, conjunctura stabilită

mai sus confirmă lipsa unui formalism excesiv și respectarea unui raport rezonabil de proporționalitate dintre scopul urmărit și mijloacele folosite, iar, în opinia instanței, însăși substanța dreptului de acces la instanță nu a fost afectată.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, inter alia, Helle v. Finlanda, 19 decembrie 1997, parag. 55; Latourniere v. Franța, 10 decembrie 2002, parag. 2; Hansen v. Norvegia, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în prezenta cauză (a se vedea, mutatis mutandis, Kukkonen v. Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; Benjamin Nersesyan, ibidem, parag. 23 – 24; Akaki Tchaghiashvili, ibidem, parag. 34 sau Papaioannou v. Grecia, 2 iunie 2016, parag. 45).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Constantinidi Gherasim, reprezentat de avocatul Alexandru Postica nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune

Recursul declarat de către Constantinidi Gherasim, reprezentat de avocatul Alexandru Postica se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Iuliana Oprea